

Dienraščio Vienybės 2-ąją metų sukakties atžymėjimui paskelbtas dienraščio platinimo vėjus, paremtas didelėmis dovanoms skaitytojams.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

New York Public Library
470 Fifth Ave.

Kiekvienas geros valios lietuvis privalo dirbti tautinius darbus. Svarbiausias lietuvių palaikymui darbas—platinimas tautinės spaudos.

LIII. METAI. 42 (651) N. Telephone: EVERgreen 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK, ANTRADIENIS, 1939 M., VASARIO-FEBRUARIO 21 D.

KAINA 3 CENTAI

ŠIANDIEN

Laikraštinė cenzūra
Žurnalistų pareigos
Papečkyje buvę "draugai"

VYT. ŠIRVYDAS

Mūsų tautos priešai, Lietuvos laikraščius lygindami su Amerikos, sako, šie esą "laisvi" ir leidžiami be cenzūros. Tiesa, valstybinės cenzūros jiems nėra, bet jie pasivergę nematomai jėgai — Amerikos turtuolių reikalams. Amerikos vidaus reikalų sekretorius Ickes, kalbėdamas aną dieną pareiškė: "Man rodos, mūsų laikraščiams nėra reikalo būti tarnams ir įrankiams ekonominiams interesams. Net gaila, kad daugelis jų atstovauja piniguočių reikalus, o ne visuomenės reikalus, spaudos laisvė jiems tereikia tik laisvę nuo valdiškos kontrolės, daugiau nieko; jie priešingi darbo žmonių ir juos kreivai nuvaizduoja; jie nekreipia dėmesio į teises tų, kurie nesulaukia teisybės ir lygios progos gyventi; jie nuvarsoja žinias".

Reikia atminti, kad netik valdžią reikia kaltinti, bet reikia kaltinti ir pačius laikraštinkus. Čia gerai sako žymus amerikonas žurnalistas, William Allen White, kurio žodžius savo kalbos pabaigoje Ickes citavo: "Žmonės mūsų klausys, jei palaikysime demokratine valdžią, jei tik priklausysime Amerikos žmonių balso ir stengsimės, kad tas balsas būtų laisvas. Spauda bus laisva, jei mes patys būsim laisvi nuo dalykų, kurie veda prie spaudos varžymo. Jei tik mes, redaktoriai, tikėsime demokratijai, permaining neteks bijoti, ir nereikės bijoti priešpaudos atėjimo". Šiuos žodžius privalėtų visados prieš akis turėti mūsų redaktoriai, kurie savo laikraščius nuolat vien tik tam tikra propagandine linija veda, nesiklausydami "žmonių balso", bet tik savo partijos ir naudos balso. Kuomet visokio plauko geltonlapiai ir perversmų kurstytojai susilaukia teisėtos cenzūros, tada kelia riksmą apie "spaudos laisvę", kuriai jie nėra nei doriniai priaukę. Tikėkime demokratijai ir elkimės jos filosofija, tada spauda bus visados laisva. Tikėkime tik šiuram luomui, ar partijai, ir spauda jau gimsta suvaržyta.

Tos Amerikos lietuvių srovės, kurios mažiausia prisideda nepriklausomą Lietuvą patatyti, dabar daugiausia rėkia apie jos nepriklausomybės gynybą! Kodėl? Todėl, kad 20 metų patyrimas parodė jiems, jog Lietuvos nepriklausomybės idealas yra brangiausias visų lietuvių idealas. Todėl šiandien žmonės, kaip Grigaitis ir Andrulevičius, daug rėkia, nors 21 metas atgal Grigaitis Naujienose rašė, kad Lietuvos nepriklausomybės idealas yra imperializmo įrankis ir tautininkai turės nuo jo greitai atsisakyti, o Bimba ir Andrulevičius prieštarauti Angariečiui, Kapskui, kurie skelbė: "Kas stato Lietuvos nepriklausomybės klausimą, tas atlieka reakcijos darbą, prisideda prie kovos su revoliucijos laimėjimais ir atitraukia lietuvius darbininkus nuo bendros kovos".

Kada visi lietuviai nepriklausomybės idealą kūnu vykdė, aukščiausiai minėti žmonės buvo pasitraukę į "pūstynes". Bet

ITALŲ SANTYKIAI SU PRANCŪZAIS VĖL ĮTEMPTI

PRANCŪZAI SIUNČIA KARIUOMENĘ Į AFRIKĄ

Italų ir prancūzų karo laivai Viduržemio jūroje seka vieni kitus

PARIS, vasario 10 d. — Vėliausiomis dienomis tarptautinė padėtis Europoje vėl žymiai pablogėjo ir kyla nauja krizė. Pereitos savaitės pabaigoje Italija pašaukė 150,000 atsarginių kariuomenės kariuomenės ir iki pavasario pašauks apie 300,000. Tuo pačiu metu Afrikoje, Prancūzijos kolonijose pasieniuose pastebimas didelis Italijos kariuomenės judėjimas. Dėlto Prancūzijos karo žinyba tuojau įsakė sustiprinti visus pasienius ir kariuomenę ir aviaciją laikyti pasiruošusiai išimties reikalams. Visu Tuniso pajūriu Prancūzijos povandeniniai ir kiti karo laivai dieną ir naktį seka italų judėjimą. Visu kolonijų pasieniais, kurie susisiečia su Italijos kolonijomis, statomos armotos, kasami apkasai ir šiaip įrengiami sustiprinimai. Taip pat gabenama daugiau kariuomenės ir karo aviacijos.

Dėl tos priežasties Prancūzija atsiėmė savo teritoriją Afrikoje, kurią prieš keletą metų buvo perleidusi Italijai, bet Italija jos neėmė.

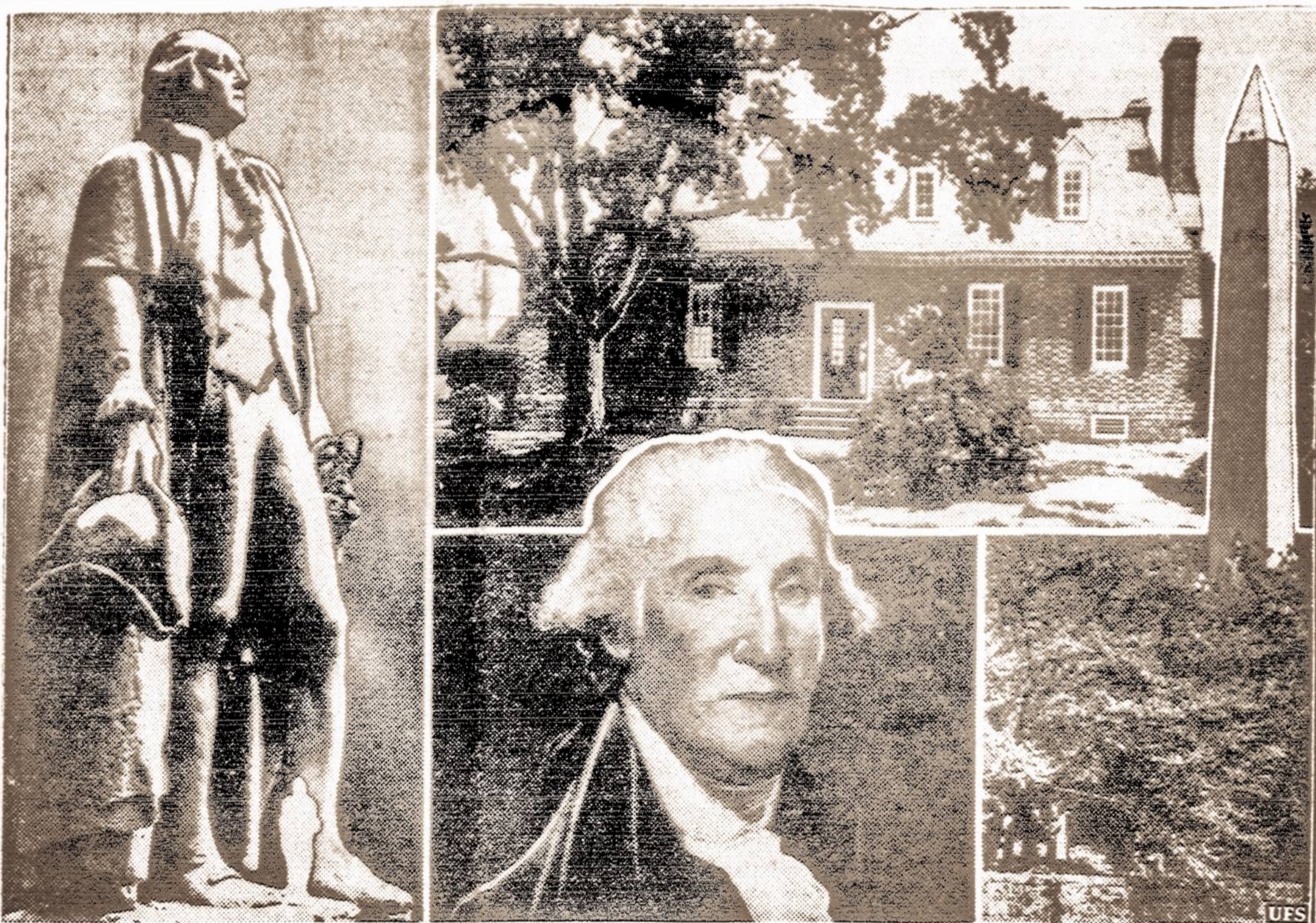
Prancūzijos Vokietijos pasienyje taip pat yra didelis kariuomenės judėjimas.

ROOSEVELTAS SUSIRUPEŠ PADĖTIMI EUROPOJE

KEY WEST, vasario 20 d. — Prezidentas Rooseveltas vykdamas į maneversus, čia spaudos atstovams pareiškė, kad vykdamas į kelionę jis tikėjosi į Washingtoną grįžti tik po 10—15 dienų, bet įsitempus tarptautiniai būklė Europoje, ir vis ateinant aliarmuojančiom žiniomis, jo atostogų laikas negali būti nustatytas. Tarptautinė padėtis Europoje gali jį priversti bet kurią dieną nutraukti savo kelionę ir grįžti į Washingtoną.

Pavasario semestre nuo semestrinio mokslo mokesčio universitete atleidžiama 530 studentų.

dabar sugrįžę (kaip tikri, pustelninkai) bando visuomenei įkalbėti esą "šventi ir neklaidingi". Jie naudojami faktui, kad Lietuvos vyriausybei tenka daryti nuolaidų Vokietijai ir Lenkijai, kitais žodžiais tariant, vesti tokią politiką užsienio kryptimi, kuri netinka nei lietuviui sielai, nei troškimams. Tačiau, mūsų pustelninkų akys neapsirato su ta šviesa, kuri dabar vidurio Europai šviečia. Tegul pasiskaito nors Onos O'Hare McCormick korespondenciją New York Times dienraštyje. Ji nurodo, kad Vokietija po Munchio įvykių nėra mėgiama nei Vengrijoje, nei Jugoslavijoje, nei kituose Europos vidurio kraštuose. Tačiau, sako, Dunojaus tautos savęs neapgaujinėja. Jos pripažįsta kartų faktą, kad reikalai juos verčia eiti keliu, su kuriuo jų jausmai nesutinka. Kodėl? Dėlto, kad jie mato ir antrą faktą: visi dabartiniai susitarimai, planai ir pasiūlymai labai nepastovūs pobūdžio.

207 metai praslinko nuo tos dienos, kada George Washington, pirmasis Jungtinių Valstybių prezidentas gimė vasario 22 dieną (vasario 11 dieną sulig senuoju kalendorium). Tai buvo 1732 metais. Laikas niekuomet neužvilks skraistę ant tos garbės kurią jis užšipelnė būdamas prezidentu. Viršuje matyti namas, kuriame jis gimė, Wakefield, Va. Viduryje apačioje paveikslas paįsytas dailininko Gilbert Stuart, kuris daugelį Washingtono portretų yra nupiešęs. Kairėje — didžiulė statula, vaizduojanti Washingtono atsilankymą New Yorkan. Ji yra 65 pėdų ir bus pastatyta pasaulinėje parodoje New Yorke. Dešinėje paminklas pastatytas Valstybių sostinėje, Washingtone. Washingtonas prezidentavo du terminus ir atsisakė priimti trečiąjį terminą. Šis jo pasielgimas išaugo į tradiciją ir dabra Amerikoje kiekvienas prezidentas būna daugiausiai du terminus, nors galėtų laimėti rinkimus ir trečiąjį kartą.

SUDUŽO VOKIEČIŲ KARIŠKAS LEKTUVAS KLAIPĖDOS KRAŠTE

KLAIPEDA. — Pagėgių apskrityje, Klaipėdos krašte, sausio 27 dienos pavakare pasirodė vokiečių kariškas lėktuvas, kuris vienoje vietoje ilgai sukto ratu. Atrėd, kad lėktuvas ieško vietos nusileisti žemėn. Paskui lėktuvas, visai žemai skridamas, užkludė aukštą medį, nukirto jo viršūnę, ir pats krito upelio pakrantėje. Lėktuvas visai sudužo. Lėktuvo žvalgas tuojau iš griuvėsių išlipo visai sveikas, o lakūnas buvo smarkiai sutrenktas ir netekęs sąmonės. Tačiau ir lakūnas tuojau atsipeikėjo; paaiškėjo, kad jis nesmarkiai buvo sužeistas.

Tuojuo j nelaimės vietą atvyko Vokietijos konsulato Klaipėdoje atstovas. Lakūnai buvo nuvežti į Pagėgių ligoninę, kur jiems suteikta pirmoji pagalba. Paaiškėjo, kad sudužusis lėktuvas buvo vokiečių kariškas mokomasis lėktuvas. Lakūnai paklydę ir maną kad jie ešą Karaliaučiaus apylinkėse. Lėktuvo likučiai ir lakūnai gražinti į Vokietiją.

HOPKINS BUS KANDITU Į J.A.V. PREZIDENTUS

DES-MOINES, Iowa, vasario 20 d. — Vietiniai Iowa valstybės politikieriai čia kalba, kad dabartinis Prekybos Sekretorius Harry Hopkins, kuris šiomis dienomis atvyksta į Des Moines kalbėti bendrais politiniais ir krašto reikalais, bus 1940 metais siūlomas kandidatu į Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentus. Ešą, Hopkino kandidatūrai pritaria ir dabartinis Prezidentas Rooseveltas.

PARIS, vasario 20 d. — Prancūzijos karo aviacijos ekspertai mano, kad tik Jungtinių Amerikos Valstybių karo lėktuvai dabar prilygsta ir gali atsilaikyti prieš Vokietijos geriausios karo lėktuvus. Dėlto, ešą, Prancūzija ir pasirūpino Amerikoje užpirti keletą šimtų naujų karo lėktuvų.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

VILNIUS, vasario 17 d. — Praėjusį mėnesį Vilniaus krašte seniūnais daugumoje išrinkti lietuviai, bet jų lenkų valdžios organai pareigose netvirtina.

KAUNAS. — Vasario 14 d. pasirašyta nauja prekybos sutartis su Sovietų Rusija.

KAUNAS. — Vasario 15 d., dalyvaujant Valstybės Prezidentui, Vyriausybei, kariuomenės vadovybei ir diplomatomis, arkvykšupas Skvireckas atlaikė pontifikalines mišias už Popiežių.

KAUNAS, vasario 15 d. — Kardinalas Pacelli per Nuntiatūrą ryšij su pareikšta užuojauta atsiuntė tokią telegramą: "Kilnios lietuvių tautos spontaniškas jausmų pasireiškimas gyvai įvertintas visos šventosios Kolegijos, kuri reiškia sujaučiant pasigėrėjimą".

KAUNAS, vasario 15 d. — Ministras Pirmininkas Mironas uždarė Seimo nepaprastąją ir atidarė pavasario sesiją.

KAUNAS, vasario 16 d. — Lietuvos Nepriklausomybės 21 metų sukaktis iškilmingai paminėta Kaune ir provincijoje. Ta proga Valstybės Prezidentą sveikino telegramomis Jungtinių Amerikos Valstybių, Estijos, Latvijos, Čekoslovakijos ir Turkijos prezidentai.

HAVANA, Cuba. — Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke pastangomis, Kuboje sukeltas susidomėjimas Lietuva. Havanos Prekybos Rūmai ir kelios stambios firmos tiria galimybes užmegsti su Lietuva prekybinius santykius. Jau nustatyta, kokias prekes norima iš Lietuvos importuoti. Vasario 16 d. proga, visa Kubos spauda, kaip tai: "Diario de la Marina", "El Pais", "The Havana Post" paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės šventę net pirmame puslapyje, nesigailėdami jai komplimentų.

Vokiečiai ragina Franko nepaisti anglų ir prancūzų SUKILIMAS PERU RESPUBLIKOJE

BERLIN, vasario 20 d. — Kai kurie Vokietijos nacių laikraščiai dabar ragina Generolą Franco visai nepaisyti Anglijos ir Prancūzijos ir nepradėti su jais jokio taikos derybų. Laikraščiai teigia, kad Franco laimėjimas jau užtikrintas ir nėra jokio reikalo vyriausybiniams duoti bet kokių koncesijų ir pataikauti anglams ir prancūzams.

LONDON, vasario 20 d. — Čia gautomis žiniomis Urugvajaus, Argentinos ir Lenkijos vyriausybės yra nutarusios šiomis dienomis oficialiai pripažinti Generolą Franko valdžią Ispanijoje de facto. Oficialūs, tuo reikalu raštai bus įteikti Burgos vyriausybei šiomis dienomis.

LENKIJA PASIRAŠĖ PREKYBOS SUTARTĮ SU SOVIETAIS

MASKVA, vasario 20 d. — Vakar Sovietų Sąjunga pasirašė naują prekybos sutartį su Lenkija. Derybos dėl šios sutarties užsitęsė keleta savaitių. Sutartis pasirašyta didžiausio palankumo pagrindais. Naują sutartimi numatoma, kad Sovietų ir Lenkijos eksportai šiomet bus žymiai padidinti.

VĖL IŠPEJA BERLYNĄ IR ROMĄ

KEY WEST, Fla., vasario 20 d. — Prezidentas Rooseveltas, vykdamas į J.A.V. karo laivyno maneversus Atlanto vandenynė, ryšium su vėliausiais įvykiais Europoje pareiškė, kad Jungtinės Amerikos Valstybės netoleruos totalitarinių valstybių kišimasi į Pietų ir Šiaurės Amerikos reikalus.

IŠKILMINGAI ATIDARYTA SAN FRANCISCO PARODA

SAN FRANCISCO, Cal., vasario 20 d. — Vasario 18 d. iškilmingai atidaryta San Francisco metinė paroda, kuri surengta ant didelės salos arti San Francisco miesto. Atidarymo dieną parodą aplankė daugiau, kaip 100,000 žmonių.

ITAKINGA JAPONU GRUPĖ NORI KARO SU SOVIETAIS

TOKIO, Japonija, vasario 20 d. — Labai įtakinga politinė grupė Japonijoje jau kuris laikas ragina Japonijos vyriausybę skelbti karą Sovietų Sąjungai. Dabar ta grupė randa vis daugiau pritarimo Japonijos vyriausybėje ir manoma, kad jeigu bendra politinė būklė Europoje nepagerės, tai šį pavasarį Japonija gali pradėti karą su Sovietais. Kaip žinoma, Japonija jau kuris laikas koncentruoja savo kariuomenę Sibiro pasienyje. Taip pat kariuomenę koncentruoja ir Sovietų Sąjunga.

FRANKO PASIŪLE BESALYGINĖ TAIKĄ

ANGLAI NORI AMNESTIJOS VYRIAUSYBININKAMS

Numatomos derybos Italijoje tarp Franco, Mussolini ir Hitlerio

PARIS, vasario 20 d. — Vėliausiomis žiniomis, Ispanijos frankistų vadas Generolas Franco pareiškė Anglijos ir Prancūzijos atstovams Burgos mieste, kad siūlomų taikos sąlygų neprimai ir nesutinka vyriausybinių vadams garantuoti laisvę. Franco pabrėžęs, kad vyriausybiniškai turi pasiduoti besalyginiams.

Taip pat pranešama, kad šiomis dienomis Generolas Franco, Mussolini ir Hitleris susitiks kuriame nors Italijos mieste pasitarti bendrais Romos-Berlyno-Burgos politiniais reikalais. Italai šį pranešimą paskelbė ir pareiškė pasitenkinimo, bet vokiečiai jį užginčijo.

PARIS, vasario 20 d. — Associated Press žiniomis, Ispanijos vyriausybinių vadai Madride ir Valencijoje autoritavo Didžiąją Britaniją ir Prancūziją pradėti derybas su Generolu Franco dėl vyriausybinių pasidavimo ir Ispanijos pilietinio karo baigimo. Vyriausybiniškai, ešą, sutikę pasiduoti, jeigu Generolas Franco pasizadės nepersekioti ir nebausti asmenis kariavusius vyriausybinių pusėje ir leis jiems laisvai ir ramiai gyventi Ispanijoje.

Vyriausybinių taikos šalininkų grupė vadovauja buvęs Ispanijos Respublikos Prezidentas Azana, kuris jau prieš kurį laiką spaudoje paskelbė, kad tolimesnis kraujo liejimas Ispanijoje bereikalingas.

Taip pat pranešama, kad Anglijos ir Prancūzijos vyriausybės pavedė savo specialiams agentams prie Franco vyriausybės įteikti frankistams vyriausybinių pasiūlymą. Prancūzija per savo atstovą prie Burgos vyriausybės rūpinasi, kad 380,000 vyriausybinių pabėgėlių, kurie dabar gyvena stovyklose Prancūzijoje galėtų neatidėliojant sugrįžti į Ispaniją.

Anglijos atstovas Sir Robert Hodgson, kuris tarėsi tais reikalais su Franco, vakar atvyko į Saint-Jean-de-Luz, Prancūziją iš Burgos, tačiau kokios buvo tu derybų išdavos, dar neskelbiama. Iš Prancūzijos Sir Robert ilgai telefonu kalbėjo su Londonu.

Buvęs Prezidentas Azana vakar pareiškė, kad jeigu kal kurie vyriausybinių vadai kliudytų toms taikos deryboms, tai jis asmeniniai kreipsis į vyriausybinių kariuomenę ir prašys jos pasiduoti frankistams, nes toliau tęsti karą jau nėra prasmės.

— Žemaičių plentas, kuris jau baigtas, iškilmingai bus atidarytas pavasarį.

ORAS

NUMATOMA: Apsiniaukęs ir šalčiau. Saulė teka 6:44, leidžiasi 5:38. Dienos ilgis 10 val. 53 min.

VIENYBE

LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Published daily except Sundays and Holidays by Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:
Metams \$7.00
Pusei metų \$3.75
Tria mėnesiams \$2.00
Vienam mėn. \$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje:
Metams \$5.00
Pusei metų \$2.75
Tria mėnesiams \$1.65
Vienam mėnesiui \$0.75

Visais reikalais adresuoti: Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A. S. Trečiakas — Prezidentas
J. Smirnas — Vėdinys
S. E. Vitaitis — Redaktorius

EUROPA RUOŠIASI NAUJAI KRIZEI

Nežiūrint pereinamųjų ir šių metų valstybių pastangų Europoje ir visame pasaulyje palaikyti taiką, totalitarinės valstybės iki šiol visą pasaulį laiko netikrovėje ir nuolatinėje baimėje...

Preitą savaitę Vokietija baigė įrengti naują 35.000 tonų laivą, kuris laikomas geriausias tos rūšies laivas pasaulyje...

Anglija Amerikoje užpirkė 650 naujų karo lėktuvų, Prancūzija užsakė 615 lėktuvų, o norėjo, kad dar šiais metais gautų 1.000 lėktuvų...

Padėtis dar daugiau įsitempė dabar, kai Japonija rengiasi "baigti reikalą su savo "taikos lietsargiu" Italija koncentruoja kariuomenę Afrikoje...

Jungtinės Amerikos Valstybės rengia didžiausius karo laivyno manevrus Atlanto vandenyne, o angliai ruošiasi naujiems nepaprastai dideliems karo laivyno manevrams Viduržemio jūroje.

Šiais metais žvanga ginklai Europoje, Azijoje ir Afrikoje. Kuo šis ginklu žvangėjimas baigsis, sunku pasakyti. Ar pavyks Chamberlainui su savo "taikos lietsargiu" nulašinti totalitarines valstybes?

Bet nežiūrint kuo ši nauja pasaulinė krizė ir ginklavimas baigsis: taika ar karu, jis ekonominiai pasauliui bus didelė našta. Visų valstybių visuomenei teks ilgai mokėti už tuos ginklus.

LIETUVIŲ—PENKTOJI PAGRINDINĖ EUROPOS KALBA

Daugelis kas mano, kad yra labai daug Europos kalbų, kurių visų žmogus neišmokytų per visą savo amžių. Tuo tarpu visi taip nėra. Europoje yra tikrai 5 pagrindinės gyvosios kalbos. Kitos kalbos neskaitytos Europos, nes ne per seniau atsiradusių ateičių. Pagrindinės kalbos yra šios: 1) vokiečių, 2) rusų, 3) prancūzų, 4) graikų ir 5) lietuvių.

kalba, yra labai svarbi palyginamajam kalbų mokslui, gramatikai ir sintaksėi: ji yra svarbi ir tuo, nes sena kaip lotynų ir graikų kalbos, o vyresnė tūkstančiais metų už prancūzų, ispanų ir portugalų. Originalių mūsų kalbos svarbumu pasaulio mokslui, mes lietuviai, galime didžiulius kaip likimo išrinktieji. Dėl tos mūsų kalbos originalumo priežasties ner tokio universiteto Šveicarijoje ir Vokietijoje, kur nerastume profesoriaus, mokančio lietuviškai skaityti ir išversti, o kartais ir šnekančio. Kitų valstybių universitetai nors mažiau kreipia dėmesio į lietuvių kalbą, bet šis tas kai kur galima rasti ir lietuviška juose.

Rašančiam šias eilutes teko gyventi beveik visose Europos šalyse ir patikrinti vijoje. L. Z.

PAJAMOS IŠ MOKESČIŲ SUMAŽEJO

WASHINGTON, vasario 20 d. — Nežiūrint, kad pereinamais metais daugiau žmonių pasiuntė pranešimus apie savo metines pajamas, valstybės išdala mokesčiais surinko mažiau negu 1937 metais.

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS

JURGIS WASHINGTONAS

Vienas iš pasaulinių didžiųjų žmonių yra Jurgis Washingtonas, gimęs 1732 m. vasario 22 d. Užėmė Jungtinių Amerikos Valstybių prezidento vietą 1789 m. Išstarnavęs du terminus, mirė 1799 m. gruodžio 14 d., sulaukęs 67 metų amžiaus.

Taigi vasario 22 d. yra švenčiama Washingtono gimimo diena visose Jungtinėse Valstybėse, nes jis yra skaitomas šios milžiniškos respublikos tėvu, kuris drįso pakeiti ranką prieš galingą Britų Imperiją tuomet, kai Amerika turėjo vos keturis su viršum milijonus gyventojų, vergaujančių Britų Imperijai.

Garbingos tos dienos Jungt. Valstybių piliečiams, pasiliviusavusiems iš po Anglijos sunkaus jungo. Pirmasis šios šalies prezidentas Washingtonas įskiepino Amerikos piliečiuose norą tapti savistoviais, nepriklausomais, laisvais piliečiais. Tai buvo didžio laimėjimo dienos susikūrus nepriklausomai Respublikai, prasidėjo nauja gyvenimo era.

Lietuvių tauta džiaugėsi atgavusi savo nepriklausomybę, bet jai vergaujant dar spingsėjo nors ir mažutėlis žiburėlis kadaise buvusios galingos ir plačiais rubežiais Lietuvos. Istorija dar vis byloja apie buvusią laisvą Lietuvą ir tešėsi tautos givybės sidabrinis siūlas iki pasaulinio karo. Tuomet lietuviai, nepamiršę savo galingos praeities, susibūrė visi vienam tikslui ir kas tik kuo galėdami šoko ginti savo buvusią nepriklausomą tėvynę. Laimėjo ir dabar visi džiaugiamės.

Bet Amerikoje žmonės vergaudami Anglijos karaliams, niekuomet neturėjo savo laisvės. Bet vedami Washingtono sutivėrė sau visiškai naują nepriklausomą Respubliką ir džiaugėsi tais laimėjimais, kaip urbū pasaulyje niekur didesnio džiaugsmo būti niekuomet negalėjo.

Pasiskelbimas 1776 m. visiškai nepriklausomais, pasiliviusavę šalį nuo mokesčių mokesčių Anglijai. Turtai, kokius sutalpindavo šios šalies gyventojai, nebuvo išvežami iš jų krašto bei jų noro ir susitarimo. Šalis pradėjo greitai tapti, ekonominė padėtis greitai pagerėjo, nauji žmonės skaitlingiau pradėjo imigruoti ir nedyvai, kad Amerika gavo vardą aukso šalies.

Washingtonas pats pirmutinis pradėjo skelbti laisvės ir nepriklausomybės evangeliją savo žmonėms. Washingtono žodžiai pasiekė gilumą širdies užguito, pavergtos šios šalies gyventojų, kuris liki tam laikui neturėjo jokios pilietinių laisvių ir jis priekėlė žmonėms prislėgtą dvasią. Ta Washingtono dvasia dar ir dabar gyvena Amerikos patrijoto širdyje taip giliai, kad mums tik galima imti iš to pavyzdįs.

Kuomet tolimes nuo kalno, ar aukšto mokslo, eimi vis tolyn ir tolyn, tai jie darosi vis mažesniais iki pagaliau visi iš akių pranyksta, nes jų vietą užima kiti, nauji aplinkui esanti vaizdai. Laivas pasileidęs kelionėn per jūras, išnyksta iš akių pasilikusių žiūrovų ant kranto.

Taip pat ir su žmogumi, kuris savo laiką gyvena, dirbo, mirė ir paliko nemažą nuopelną, bet laikui bėgant tolyn, jo darbai pradeda būti pamiršti. Po keliolikos ar kelių dešimtų metų išikalbėjus su kuo nors ir pamirėjus vardą kokio nors nusipelnusio žmogaus, neretai pastebėsi, kad visai nežino kas tas žmogus buvo per vienas, ką jis padarė. Tūkstančius kartų minėti vardai šimtų tūkstančių gyvenusių ir dirbusių vyrų, nepateko į pasaulio isto-

rijos lapus ir nuėjo užmiršin. Tik nedidelis skaičius išlaiko kvotimus ir gauna pasaulinio veikėjo diplomus. Kiti gimė, dirba, mirė — palaidoti ir pamiršti. Bet yra žmonių, kurių darbai yra tokio milžiniško didumo, kad nei laikai, nei toliis jų veiklos nesunaikina.

Amerikoje buvo 31 prezidentas nuo pat pradžios Respublikos įkūrimo. Man teko pergyventi jų astuonis, dabartinis prezidentas F. D. Rooseveltas yra 9-tas, arba 32-ras Amerikos prezidentas. Bet nei vienas iš jų negalėjo prilygti Washingtonui: jis buvo daugiau negu prezidentas, daugiau negu įkūrėjas šios Respublikos. Jo dvasia gyvena piliečių širdyse iki šios dienos ir valstybė vasario 22 d. garbingai švenčia jo gimimo šventę. Daugelis iš buvusių prezidentų jau ir iš atminties piliečiams išėję, o Washingtonas gyvena. Nes jis savo pasiryžimu ir atsidavimu paliko didelį žmoniškumą pavyzdį, parodydamas, kad šalis gali tarpti, plėstis ir bujoti be karinuočių galvų. Tūkstančiai metų užmirštin nuels, bet Washingtono garbingas vardas pasilikis amžinai gyvas ir istorijoje įbrėžtas aukso raidėmis.

YPATINGAS NAPOLEONO ATMINIMŲ RINKĖJAS

Belgijos sostinėje Briuselyje neseniai mirė turtingas keistuolis F. Gravinella. Jis turėjo didžiulį namą Briuselyje ir net keiliosse bankuose stambias einamasias sąskaitas, tačiau visą savo amžių vaikščiodavo aplyšęs kaip tikras elgeta ir, sako, net nedavalgydavęs. Užtat visą amžių jis rinko įvairius Napoleono laikų atminimus (suvėnirus). Supirkinėdavo juos iš visų tokių dalykų pirklių Briuselyje ir Paryžiuje. Mat, kažkuris jo senolis buvo tarnavęs Didžiojo Korskio armijoje. Mirdamas Gravinella paliko savo butą pilną pilnutėlė įvairių Napoleono atminų. Tarp jų yra Napoleono ranka rašytų laišku, ginklų, binoklis, pro kurį Napoleonas iš to mūšio vykęs ir kuris pakeliui sudužęs, likučių žvakių, prie kurių Napoleonas studijavęs žemėlapi, prieš tą mūsų, ir kt. Gravinella tikėjęs visus tuos daiktus esant autentiškais. Tačiau po jo mirties imta abejoti kai kurių tų daiktų autentiškumu. Šiuo metu, kurį rašo užsienio spauda, yra suvažiavę Briuselyje daug mokslininkų ir istorikų, kurie iširts tų daiktų autentiškumą.

DANTŲ GIMNASTIKA

Visi sutinka, kad žmonių dantys kas kart vis silpnėja. Mokslininkai nustatė, kad dantų silpnėjimas susietas su maistu. Kai ankstyvesniais laikais žmonės vartojo daugiau kieta maistą, jį turėjo savo dantimis smulkinti, tai ir dantys būvę tvirti, sveiki. Dabar priešingai. Vartojame daugiausia kapotą ar net maltą maistą, dantys neretai darbo, todėl juos užpuola ligos ir kitokios negerovės. Belgų mokslininkas Albertinas Viissers rašo užsienio spauda, yra išradęs tam tikrą "valgomą akmenį" kaip pats jį pavadino. Jis padarytas iš maistingų dalių ir cheminiai parengtas su tam tikrais kietumais. Tai geros šokolado plytelės gabaliukai. Jis nei tirpsta nei lengvai sukramtomas. Dantys jį kramsdomi, turi gražaus darbo ir vis tvirtėja. Greit Albertinas Viissers pradės platusiu mastu valgomų akmenų gaminimą.

Miestelio prie ežero žiemos vaizdas

Į žemišką rojų

Rašo PR. LAPIENĖ

(Taša)

Idomiausia miesto vieta

Daiktus dar palikusios stotys skubinamos su miestu susipažinti. Eidamos gatve netyčia pataikome į to miesto pasididžiavimo tašką vadinamą — Recreation Pier. (Lietuviškai gal tikėtų pavadinti pramogų ir poilsio vieta). Tai milžinas pastatas milijono dolerių vertės. Jame salės šokiams, mitygoms, jame restoranas, radijo priėmimo stotis, ten ir baras su svaigiaisiais gėrimais. Didžiulės salės pasieniais įvairios, daugiausia vietinio darbo, prekės išstatytos. Tai bene išimtinai daiktai taikomi turistams kaip to miesto suvenyrai. Dėmesį traukia kvepalai, tiesiog sudžiovinti orandžijų, rožių ir kitokių gėlių žiedai, sudėti į dailius maišukus ir siūlomi pirkti. Sako per dvejus metus galėtų tavo drabužiai kvepėti rožių ar kitokių gėlių žiedais, jei tu tokią burbulėlę laikytum tarp jų pakabines. Ten pat ir galybė natūralių vaistų. Ypač garsinama vaistai nuo šalčio, nes, rokinda, parvažiavę į namus iš jų tropikų krašto, tikrai susirgite ir pravers įsigyta nuo to pagalba, tie jų siūlomi vaistai.

Daug ten savotiškų, niekada nematytų prekių. Simtai rūšių jūros gyvūnų, įvairiausių gėdelių ir tiesiog geldu, iš jų padaryta įvairių statulėlių, karolių ir kitokių papuošalų.

Na ir perka žmonės, siūnčia likusiems namie, dedasi sau atminimui.

Salėje matosi keli žmonėliai ir alutį gurknojančiant. Nusiperki bonką už 15 centų (kaip beveik visoj Floridoj, taip ir čia stiklais neparuoda ir prie baro niekas negeria) ir gurknoji nors ištisas valandas prie staliuko patogiai sėdėdamas ir stebėdamas kai kuriuos jaunusius slidinėjančius grindyse, atseit, šokančius...

Apibėgame, apžiūrime vieną. Įeiname pažūrėti ir kaip radijo programos duoda. Pakalkiname ten pat lauko pusėj žuvaujančius. Visi sakosi esą turistai, tik poilsio ieškoti atvažiavę. Dauguma jų gyvena treileriuose, vienoj vietoj nestovį St. Petersburgu už treilerio pastatymą savaitę moka po \$3.00.

Kiek toličiau, šalimais vandens galybė laivų, laivelių bekviečančių turistus pasivažinėti. Vieni žada nuvežti į apylinkės esamas salas, saleles, kuriose galima esą įvairių įdomybių prisiriškti, kiti siūlo pažuvauti ant plačių vandenu, treti norėtų tave supažindinti su gražiąja St. Petersburgo apylinkės gamta... Pirmia, po \$1.00 ir \$2.00 nuo asmens laivelį savininkai teima. Atrodo žymiai per daug tų laivelių, konkuruoja vieni su

kitais. Daugelio jų savininkų žmonos praleidžia laiką tuose laiveliuose bevirdamos savotišką žuvų ar vėžių sriubą ir bandydamos iš važiujančių dar po 10 centų uždirbti parduodant jiems po lėkštę to viralo.

Geriau įsižiūrėjus atrodo tie žmonės vargsta, ne lengvai užsidirba pragyvenimą ir šiuo sezono laiku.

Viešbučiai ir kambariai

Mums rūpi viešbučių kainos. Gi turime kur nors apsisistoti gal ir ilgesniam laikui. Abi pasukame atskiromis kryptimis. Aš įeinu į netoliese stovintį Vivoy Park Hotel'į. Kainuoja \$70 į savaitę, į ką įeina kambarys, patarnavimas ir valgis. Pavienėmis dienomis po \$12 asmeniui. Perbrangu mūsų kišeniui. Traukiu į netoliese stovintį privatų namą besigarsinanantį turintį kambarių išnuomavimui. Čia man pagieda po \$40 į savaitę.

Na, manau, čia mums ne Jacksonville su šv. Augustinu ar Tampa. Tokios gi kainos už kambarius!

Dar bandau kelius privačius namus, visur man panašiai atsiliepia. Kai kur sakė keliais doleriais pigiau, jei imčiau kambarį visam sezonui, mažiausia trims mėnesiams.

Visos mano žiūrėtos vietos arti maudyklių, arti to gražiojo tik ką mūsų lankyto pramogų namo.

Ponia R. patinka mane sušilus, grįžta kelius kvartalus apibėgus. Ji ėjo tik į viešbučius, įvairias kainas ten girdejo ir du kambariu apderejo po \$12 į savaitę.

Labai žmoniškai, jai pasakiau, ir tuoj su visu savo turto mes ten nusikėlėme.

Už \$12 į savaitę mes turime visus patogumus, privačias vonias, gražų patarnavimą. Viešbučiai beveik mesio širdyje. Iš čia galime pėsčiomis nueiti ir į Spa maudyklės, kurios randasi netoli Recreation Pier, ant antros į žemišką gatvės. Eina ir gatvekariai, kurie dienų laiku kainuoja po 10 centų ir pavakary po 5 centus. Maža manome jais naudotis, abi mėgstame vaikščioti. Mums čia labai gerai atrodo ir mes parašiusios namiškiams atviruose einam įeškoti pašo.

Paštas lauke. Nei durų darinėti, nei tvankiu oru kvėpuoti. Visa įstaiga atvirame ore. Skyriai sužymėti išskabomis, žmonės eilėse stovi, kaip šaligatvyje. Tai pirmas tokios rūšies paštas pastatytas Jungtinėse Valstybėse.

Valgyklos

Išalkusios bėgame (saka "bėgame", nes mes palyginti su tais senais žmonėmis tikrai bėgame, ne einame) valgyklos ieškoti. Truputį rūpinamės kainomis, nes kai kurie mūsų lankyti viešbučiai buvo privertę

GAIDYS UŽMUŠĖ ŽMOGŲ

"Daily Herald" praneša negirdėtą įvykį apie tai, kad šiomis dienomis Peraus sostinėje Limoje gaidys užmušė žmogų. Kažkoks Luisas Kintanilla labai norėjęs, kad jo gaidys laimėtų tam tikrose gaidžių imtynėse. Dėl to darė viską, kad jo gaidys pasidarytų tikra nepaimama ir nesugniužinama kitiems kovos dalyviams gaidžiams tvirtove. Tam reikalui jis gaidžio snapą ir pentinus aptaisė plieniniais aštriais smaigaliais. Staiga minėtam gaidžiui pavyko išsispardyti iš savo šeimnininko rankų. Tada gaidys išskėtes sparnus ir puolęs savo šeimnininką. Kintilla gaidžio užplūtas sudribęs be jokių ženklų, nes pasirodė, kad gaidys aštriu plieniniu pentinu jam buvo įsmogęs į pačią širdį.

tai daryti. Tačiau be reikalo. Valgiui kainos panašios, kaip ir kitose Floridos vietose. Už 40—50 centų gali labai gerai pavalgyti. Kelius restoranus aplankėme, išstudijavome pasiūlytus valgių sąrašus. Ne, visai nebrangus čia pragyvenimas. Kaip matot, priinama kaina ir kambarius gavome. Tik po Naujų Metų sako mums pakelsią po \$3 brangiau.

Zinoma, kaip viešbučiai, taip ir valgyklos labai įvairios. Vienoje net matėme baisias kainas. O tai tokiamie kiniečių tipo restorane. Iš lauko nieko sau vietelė atrodė, švart, įėjome en po puodelį kavos išsigerti. Tikrenybėj mums buvo įdomu susipažinti su mažesniais restoranais.

Pasitiko mus kinietis vyras ir tuojau plačiu kimonu susisusipus mergaitė atnešė mums vandens ir valgių sąrašus. Išplėtėme akis pamačiusios, kad ten už pietus imama nuo \$3 iki \$5. Ir nieko tokio ekstranesimato. Daugiausia vis "steikiai", keptos mėsos. Net nepasako koki priedai prie to eina.

Atbaidė mus, užmiršome ir norą kavutės. Be apsimto į išsiurbėjame ir sumokėjusios po 25 centus už puodelį išėjome į gatvę ir tik ten nuosirdžiai stebėjomės, kaip tai žmogus galėtų įklimsti. Pavyzdžiui, užėina, sakysime, žmogus su visa šeima, na, ir mokė išeidamas, kaip tėvo skola.

Mes nepasitenkime šia praktika. Planuojame dar panašią valgyklėlių paieškoti, kuriuos gal tik per kitų klaidas ten egzistuoja. Gi kas, netyčia užėina į tokią vietą pavalygti kartą ir tas visai patinka tokios valgyklos savininką, nes paime už kelius.

Taip mes manome, nes kiek kartų pro tą vietą ėjome, mes nematėme ten žmonių išskyrus porą kinukų, kurie ten nuolatiniai stovėjo su viena jauna, gražia kiniete, tipiškų jų tautos kimonu susisusipusia... (Bus daugiau)

SVARBIOS SMULKMENOS APĖ VAIKŲ AUKLĖJIMĄ

VAIKO PAŽADAI

Anapus tvoros girdėti mergaitės verkimas ir piktas moters balsas:

— Ar pažadi būti visuomet paklusni?

Atsakymo vietoje — verkimas.

— Na, sakyk, ar skini dar gėles be reikalo? Pažadėk, kad daugiau taip nedarysi, tai mama nebus...

— Ne-da-ry-siu... — ašarodama atsako mergaitė.

Kitur vėl girdėjau:

— Pažadėk, kad daugiau niekad nepykdysi mamos...

— Pažadėk, kad būsi paklusni...

— Pažadėk, kad daugiau nesivaižinėsi ant laiptų turėklių...

Ir vaikas pažada... Juo labiau, kad reikalavimą pasižadėti seka — „...tai mamą nebus...“

Ar gerai darome, reikalaujamos, kad vaikas pasižadėtų, nors gerai žinome, kad tokio pažado jis ir negali įvykdyti!

Juk jeigu mes, suaugę, ką nors ne taip padarome ir paskiau pasižadame „jau niekuomet daugiau to nedaryti“, ar jau taip visuomet ir išlaikome duotąjį sau žodį?

V. Janavičienė

VAIKAI IR PAVEIKSŲ KNYGOS

Jau dažnai tenka pamatyti mažų vaikų rankose paveikslų knygas. Jie jas varto, žiūrėję, nors nei žodžio perskaityti dar nemoka. Užtat iš paveikslų jie mokosi pažinti pasaulį, čia jie mato daug tokių dalykų, kurių jie nepasiekia ar bijo: tai paukšteliai, gyvulėliai, žvėrys.

Ir motinoms malonu į tas knygas žiūrėti ir apie paveikslus su vaikais šnekėtis. Tik jau negerai, kai motinos be atvangos vaikus šitaip klausinėja:

— Pasakyk, kas čia? Koks čia gyvulys? Ką tu šiame paveiksle matai? Ką tas vaikas daro? — Ir taip toliau iki įkyrimo.

Vaikas, taip daug ir nekantriai klausinėjamas, pavargsta. Juk jis nespėja žiūrėti, nespėja mąstyti. O apie grožėjimąsi paveikslais tai ir kalbos nebegali būti. Todėl daug geriau leisti vaikui ramiai į paveikslus įsižiūrėti ir gėrėtis. Jei jis klausinėja, paaiškinti. Jei nori, tegu pats pasakoją, ką mato ir supranta. Tada ir motinai jau bus aiškiau, į ką

vaiko dėmesį dar kreipti. Be to, motina gali kiekvienam paveikslui sugalvoti trumpytę pasakėlę ar atsitikimėlį ir jį papasakoti. Tuo būdu bus patenkintas vaiko žinių troškulis ir pažadinta jo vaizduotė.

D. Narvydas

KAI VAIKAI SUSIPEŠA

Kur šeimoje yra bent du vaikai, dažnai dėl menkio tarp jų kyla maži nesupratimai ir ginčai, o kartais ir atkaklios plaukų rautynės. Tokiais atvejais motina „teisybę daro“ smarkiu žodžiu, rykšte ar dirželiu. Vaikai nutilsta, persiskiria. Bet jie dar neįtikinti, nesutaikinti, kiekvienas liks su savo skirtinga nuomone.

Vaikų ginčai turi kitaip baigtis. Motina išklauso vieno nusiskundimų, kito — nuomonės ir abiem ramiai paaiškina, kuris kiek turi teisybės, kuriam reikėtų nusileisti.

Jei žymiai vyresnis vaikas nuolat nuskriaudžia jaunesnįjį, tai su rykšte jo nepamokysi, tik dar labiau padidinsi brolio neapykantą ir norą keršyti. Geriau bus, jei jį įkalbėti būti mažesniojo „globėju“. Žinoma, ir mažasis nuo to laiko privalo būti nuolaidesnis.

N. N.

Dvidešimtas bučkis

Kas skaito romanus ir bendrai turi reikalą su dailiąja literatūra yra įsitikinęs, kad bučkis tikrai saldžiausias daiktas, kuris visuomet galima priimti ir duoti. Juk įsimylėjusiems ne daug 20-30 kartų per dieną bučiuotis. Bet kai tas didelis įsimylėjimo karštis pereina, visai kitaip bučkis atrodo. Štai viena žmona apskundė savo vyrą, kad jis per dažnai ją bučiuoja. Girdi, 10 kartų, 15 kartų, dar galima pakęsti, bet kai prieina dvidešimtas kartas, ji netenkanti visai energijos ir tokios bučio vergovės negalinti panešti.

Bet teisėjas jos skundo nepripažino. Girdi, jeigu bučiuoja, tai reiškia, myli. O jeigu myli, tai ką prieš tokį žmogų galima leisti vaikui ramiai į paveikslus įsižiūrėti ir gėrėtis. Jei jis klausinėja, paaiškinti. Jei nori, tegu pats pasakoją, ką mato ir supranta. Tada ir motinai jau bus aiškiau, į ką

Vėliau vyras susivaldė. Bučių skaičių sumažino iki 0.

ŠYPSOKIMĖS

RIMTAS ARGUMENTAS

Du studentai stovi prieš teisėją už sulažymą įstatymų per smarkiai važinėjant automo biliais.

—Jūs turit advokatą?—klausia teisėjas.

—Mes norime turėti advokato,—atsakė senesnis studentas,—mes norime pasakyti teisybę.

GABUS VAIKAS

—Negražu, mažyti! Jei tu daugiau nekartosi to negražaus žodžio, aš tau duosiu dvidešimt centų.

—Malonu, tėve. Bet aš žinau dar vieną žodį, už kurį tu man duosi keturiasdešimt centų.

PAKLUSNI ŽMONA

—Ar tamtos žmona paklusni?

—Taip, kartais paklauso, kai pasakau, „daryk kaip tu nori“, ji taip ir daro.

KĄ DUOSIME PONIAI?

Ponas: Jonai, greičiau atnešk man konjako, poniai nuolpo!

Tarnas: O ką atnešti poniai?

MOTERŲ PASAULIS

Veda Ieva Trečiokienė

Šių dienų kutūringo ūkio sodyba, papuošta pietų kraštų augmenija.

SVAJONIŲ MIGLOSE...

Melsvi toliai kasdieną vilioja, Ir vis šaukia arčiau prie savęs... Nuklysti kartu su svajonėmis, Su ilgesiu išskleisti laivo būres.

Matau kasdieną sielos mintimis, Kaip plaukia viens po kito laivas Toly pasėdamas vilčių bangose— Krante liekuosi viena, ieškodama pamesto vairo...

Palengva artėja tamsi naktis, Nešdama tylą, bežadę, kurčią... Viskas aplinkui taip klauku! Klajoju svajonėse vienai viena

Mačiau kaip saulė skendo jūros dugne Klykavo žuvėdros rausvuos saulėlydžiuos... Ten toly... akvraty vos pastebėjau, Kai dengė paskutinę būrę nakties skraistė...

Lucija Boreikaitė.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

Šiandien mums laisvė džiaugsmu šviti, Šiandien taip miela, gražu mūsų tėvynėj, Lengvai alsuoja laisvės krūtinėj, Sutraukusi sunkią vergovės grandinę.

Mums laisvė brangiai iškovota, Aukota daug jaunų gyvybės aukų. Per kardą ir kraują mums laisvė šiandien šviti, Per drąsius karžygius tėvynės sūnų!

Gaudžia šiandien tėvynėj laisvės varpas, Galingai triumfuoją laisva salis! Laurų vainikus, tėvyne, ant tavo meilės aukuro dėsim Tegū šiandien džiaugias lietuvių širdis!

O brangi, miela, mūsų laisva Tėvynė, Džiaugsmo ašaromis šiandien tavo laisvę minim. Amžiais lik laisva, numetus grandinę... Gyvuoki laimingai, mūsų brangi Lietuva Tėvynė!

Lucija Boreikaitė.

JEI TU BŪTUM MAŽYTĖ MERGAITĖ

ONA VALENTAVIČIŪTĖ-M.

Jeigu tu būtum mažytė mergaitė, Pasakytiau aš tau pasaką gražią, Apie mūsų lietuvišką plačiąją jūrą, Apie svyturį, uostą—tokį ramų ir mažą.

Apie tai, kad pakartėmis jūros Driekiasi kopos ir balti smiltynai, Kad toli horizonte, pro melsvąjį rūką Praplaukia dideli ir mažytiai laivai...

Jeigu tu būtum mažytė mergaitė— Kartu su žuvėdrom pažaisit mokėtum: Ko taip skundžias tos bangos bučiuodamos krantą, Gal atspėtum ir suprasti galėtum.

Degančio gintaro puikiais karoliais Baltąjį kaklą tau apvyniočiau, Ir kai užmigtum beklausydama pasakos— Tavo akis išbučiuočiau.

Jeigu tu būtum mažytė mergaitė, Nusineščiau tave aš toli į jūrą... Tegul saulė žinotų, kad ir pas mus, žemėje, Laimės ir pasakų būna.

V. S-vaite.

A. A. ELŽBIETA RODZEVIČIŪTĖ—BIRŽIŠKIENĖ

Lietuvoje, š. m. sausio 13 d. Viekišiuose mirė sena lietuviškojo atbudimo veikėja Elžbieta Rodzevičiūtė-Biržiškienė, prieš penkiolika metų ten pat mirusio žinomo gydytojo Antano Biržiškos žmona. Vytauto Didžiojo universiteto trijų profesorių: Mykolo, Vaclovo ir Viktoro Biržiškų motina.

E. Rodzevičiūtė-Biržiškienė gimė Vadaktuose senoje Lietuvos bajorų šeimoje. Iš savo motinos Kordzikauskaitės giminės ji buvo garsiojo 1794 metų sukilimo vado Tado Kosciūškos palikuonė.

Velionė gimė 1858 m. kovo 10 d. Kūdikystės dienomis pergyveno audringą 1863 metų sukilimą, kuriame dalyvavo visi jos artimiausieji giminės.

Devynerių metų amžiaus būdama, su tėvais išsikėlė į Maskvą, kur gavo tarnybą jos tėvas ir vyresnieji broliai. Maskvoje išgyveno keliolika metų. Ten baigė mergaičių gimnaziją aukso medaliu, aukštuosius pedagoginius moterų kursus ir studijavo muziką. Moksleivė būdama, bendravo su slaptos organizacijos, „Narodnaja Volia“ (Liaudies Valia) veikėjais. Pabaigus aukštuosius mokslus, E. Rodzevičiūtė vadovavo aukštesniajai privatinei mergaičių mokyklai Maskvoje ir, be to, privačiai mokė bendrųjų dalykų ir muzikos.

Po didžiojo karo velionė su savo vyrų ištraukia į Nepriklausomos Lietuvos atstatymo darbą.

1922 m. gyd. Ant. Biržiškai mirus velionė atsideda kitų rūpesčiams ir vargams. Ji motiniškai kiekvieną užtardavo, padėdavo, o ypač rūpinosi jauniu ir dažnam nurodydavo tikrąjį kelią į šviesą. Jos tikrą palankumą jautė ir viekiškiškiai šauliai, kurių gražiomis pastangomis ji nuosirdžiai džiaugėsi ir kiek galėdama rėmė.

J. Kalnėnas.

A. a. E. Biržiškienė domėjosi lietuvių tautos kultūrinio kilimo ir džiaugėsi kiekvienu laimėjimu. Įsitraukus sūnams lietuviškojo Vilniaus gynimo darban, ji sielėjosi sunkia vilniečių dalia.

Sausio 15 d. palydėti į amžino poilsio vietą susirinko didelė minia žmonių. Bažnyčioje buvo gedulingos pamaldos, kurias laikė kleb. kan. Novickas, kun. Mironas atvykęs iš Kauno, kan. Jarulaitis—iš Šiaulių ir kt. Per pamaldas gražiai giedojo bažnytinis choras.

Į Viekiškių kapines velionė palydėjo jos sūnus, giminės, artimieji, kun. Mironas, kan. Novickas, kan. Jarulaitis, prof. B. Sruoga, graf. Zubovienė, daug Mažeikių apsk. ir Viekiškių apylinkės veikėjų ir iš toliau atvykusių visuomenės atstovų ir didelė žmonių minia. Prie kapo Mažeikių ir Viekiškių visuomenės atstovai apibūdino didelius velionies nuopelnus savam kraštui ir savo žmonėms.

Į a. a. Elžbietą Biržiškienę daug kas kreipėsi vargo prisilėgęs, ar kokių patarimų klausdamas. Kiekvienam ji mokėjo padėti, patarti, paguosti. Tai buvo nepaprastai švelnios sielos moteris. Nieko ji neskyrė, nieko neatstūmė. Ji buvo visiems lygi. Pasiryžė dideliu humanišku ir tolerancija. Už tai ją gerbė tiek lietuviai, tiek ir kitų tautybių žmonės. Dėl to su lietuviškąja minia amžinybėn velionė lydėjo organizacijos ir dvasininkai, kurie už ją taip pat laikė pamaldas. Ant kapo sudėta apie dvidešimt gražių vainikų: nuo šeimos, šaulių vyrų ir moterų, Mažeikių ir Viekiškių visuomenės, gr. Zubovų ir kt.

DIENRAŠČIO VIENYBĖS DVIEJŲ METŲ SUKAKTIES

VAJUS

Prasidėjo sausio 2 d. ir baigsis kovo 31, 1939

Šis vėjus paremtas didelėmis dovanomis skaitytojams.

Vajaus metu prenumeratos kaina sumažinta sekanciai:

BROOKLYNE \$6.00, KANADOJE \$5.00,

KITUR JUNGTYNĖSE VALSTYBĖSE \$4.00

Prenumeratoriai taip pat gali pasirinkti dovanas knygomis: kurie prisijus pilną nenupigintą metinę prenumeratą, tai gaus \$3.00 vertės knygų pasirinkant iš Vienybės katalogo. Vietoje mokėti komisas vajininkams, teikiame dovanas tiesiai prenumeratoriams

Aukščiau minėtas dovanas gaus tik tie prenumeratoriai, kurie patys tiesiai prisijus ar atėję į administraciją užsimokės anksčiau nurodytą prenumeratą

Senieji Vienybės skaitytojai, kurių prenumeratos pasibaigė ar baigsis vajaus metu, taip pat naudojasi anksčiau suminėtomis dovanomis.

Pasinaudokite proga ir sutaupykite pinigų, arba pasiimkite \$3.00 vertės knygų

Gerieji Vienybės rėmėjai, kurie pasidarbuos gavimui naujų skaitytojų, gaus didelės dovanas knygomis. Pavyzdžiui, kurie prisijus dešimt naujų skaitytojų, gaus \$5.00 vertės knygų ir taipgi jų prikabinoti skaitytojai gaus aukščiau nurodytas dovanas.

Cekius ir Money Orderius siųskit sekamu vardu ir adresu:

LITHUANIAN PRESS CORP.

193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Saulės kostiumas. — Naujas populiarus „saulės kostiumas“, dabar dažnai matomas Miami Beach, Floridoje.

VIENYBĖ

1939 m., Vasario-Febr. 21 d.

TREČIASIS MUZIKOS VAKARAS

Amerikos Lietuvių Muzikos Menininkų Draugija savo kilni ir nuosirdžiu darbu pasižūdo tiesti gražius koncertus didžiojo New Yorko, Brooklyn ir aplinkinių kolonijų lietuviams, tuo suteikdami progos artimiau ir giliau susidurti su muzika ir dainomis ir artimiau supažindinti su mūsų tautos muzikais, dainininkais ir muzikos darbo pionieriais.

Ši Muzikos Menininkų Draugija savo pažadą ištesė ir pildo. Jau du kartus gavome progos pasigerėti lietuviškosios dainos ir muzikos gražia melodija. Du pirmieji koncertai praėjo su pasisekimu. Tai kultūrinis ir visuomeninis darbas, kurį reikia tinkamai įvertinti ir reikiamame laipsnyje palaikyti. Muzikos darba dirbti yra nelengvas dalykas. Muzika yra gana sudėtingas ir painus mokslas. Muziką suprasti, pažinti, reikia gerokai studijų padėti. Pažinti, suprasti muziką—reikia reikiai žinoti matematiką, istoriją ir kitas mokslo šakas.

Taigi, kad muziką geriau suprasti, pirmiau reikia gerai su ja susipažinti. O susipažinti yra daugiau progų ir galimybių, pirm muziką suprantant.

Amer. Liet. Muzikų ir Menininkų Dr-ja kaip tik ir pasiryžta darba varyti ir su muzika susipažinimą skleisti. Tą darbą ši Dr-ja varo tiesia vaga ir reikia tikėtis, kad ji pajėgs savo linijos išlaikyti.

Vasario mėn. 24 d., tai yra šį penktadienį, 8-30 val. vak. gražioje Susivienijimo salėje, 197 Grand St. Brooklyn'e įvyks didžiulis Muzikų ir Menininkų rengiamas trečiasis koncertas. Šio koncerto programoje dalyvaus žymios muzikos jėgos ir dainininkai. Programa gana įdomi ir sudėtinga. Muzikalinę programą atliks lietuvių ir svetimtausių tarpe pasižymėję dainininkai ir muzikai.

Dainuos: Violeta Tamkiūtė, kontraltas, gerai žinoma mūsų tarpe muzikė-dainininkė ir sumani chorų mokytoja; Margareta Česnavičiūtė, sopranas; Jonas Mažeika, Lietuvos Dainos Ensamblio pirmasis tenoras; Kazys Hoffmannas, baritonas; Albertas Tamkus, baritonas; tenoras Stasys Kažemėkas, kurie išpildys duetų, trio ir prisidės prie kvartetų ir pan.

Skambins pianu ir gros solo Tadas Sidlauskas, jaunas, bet gabus lietuvis pianistas; Henry Virbickas, gabus smuikininkas; Jonas Wilkow, čelistas. Dainininkams akompanuos pianistai Mildred Žudziūtė ir Paul Rottella.

Kaip matyti tik iš pačių koncerto programos dalyvių ir vykdytojų, koncerto programa bus didinga, įdomi dainomis ir kūrybinga muzika. Bus išpildyta eilė dainų, sudėtingų muzikos kompozicijų ir muzikos instrumentų solo.

Plačioji lietuvių visuomenė turėtų suprasti ir įvertinti tą kilnų darbą, kuris nėra dirbamas tik malonumui. Savo atsilankymu paremsite darbuotojus ir suteiksite ūpo ir noro dar daugiau dirbti. Tą suprasdami mūsų talentingieji muzikai mums suteiks daugiau progų išgirsti koncertų ir kitų muzikališkų parengimų. Talentas nėra pigus dalykas. Talentingi negali būti visi. Genijų mažai yra. Tad juos reikia suprasti ir įvertinti.

I šį koncertą rengėjai kviečia visus be išimties atsilankyti. Įžanga tik 50 centų. Koncerto pradžia punktualiai 8:30 val. vak. Po koncerto įvyks šokiai.

TIKISI TREČIU KARTU IŠSISUKTI NUO MIRTIES

Michael Alex, 27 metų amžiaus, kuris neperseniausiai buvo du kartus nuteistas mirties bausme už nužudymą Pendlebury iš Elmhurst, L. I., bet dėl technikinių priežasčių buvo paleistas, dabar vėl nuteistas mirties bausme už nužudymą apdraudaus agento. Jis nenustoja vilties ir tikisi, kad gubernatoriaus Lehman jam dovanos gyvybę.

GAISRAS PRIE NAVY YARDO

Apie dešimtą valandą vakaro sekmadienį, vasių sandėliuose netoli Brooklyn Navy Yardo prasidėjo gaisras. Gaisras kilo viename iš vasių sandėlių esančiame 1118 Fleetman Ave., iš kurio persimetė į 1122 esantį namą. 125 gaisrininkai kovojo su gaisru.

Turi grįžti. — Federalinis teisėjas Edwin S. Thomas iš Connecticut, kuris iš New Yorko išvažiavo į pietų kraštus atostogoms, bet New Yorke teismas jį gražino iš Cristobal, Panama. Jis laikomas kaip liudininkas teisėjo Manton byloje New Yorke. Kuri surišta su politikieriaus Hines byla.

SVEIKINIMAI IŠ MONTREALO PADANGĖS

Vyr. VIENYBĖS dienraščio redaktorius p. S. E. Vitaitis išvykęs į Montrealą, Canada neužmiršta ir savo mylimųjų vienybičių. Atitrukęs valandėlę siunčia didžiulį pluoštą sveikinimų ir linkėjimų VIENYBĖS štabui ir visiems gausios šeimos vienybininkams, kaip p. S. Vitaitis vadina, broliams.

Be kito ko priduria: Esu dabar Montreale. Sunku prancūziškai susikalbėti, bet turiu gerą vertėją-ponas Vytautas (VIENYBĖS redakcijos bendradarbis p. Vyt. Širvydas) prancūziškai kalba kaip riešutų kremta, bet kaip riešutas vadina—nežino.

Kartu širdingus linkėjimus visiems siunčia ir gerieji mūsų prieteliai Vytautas ir Ona Širvydai.

NARKOTIKŲ KONTRABANDA NESILIAUJA

Per paskutinių porą mėnesių policija intensyviai kovoja prieš visokius narkotikų šmugelinkus. Nors paskutiniu laiku jų gana daug pagavo, bet veik kiek vieną savaitę policijos sekliai pauna jų daugiau. Sekmadienio naktį buvo suimti dar du kontrabandininkai.

Skaitykit Vienybę

Dr. H. MENDLOWITZ

Perkelti savo Williamsburgo ofisą į 622 BEDFORD AVE netoli Taylor St BROOKLYN, N. Y. Tel. EVERGREEN 7-1312 PRIEMIMO VALANDOS: nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 v. vak. iki 8 val. PLATBUSH OFISAS: 2220 Avenue J

Susirinkimas

Pasaulinės Parodos Komiteto Moterų skyriaus susirinkimas įvyks vasario mėn. 23 d., ketvirtadienį, 7 val. vak. daktarės Ald. Šliupaitės namuose, 179 So. 2nd St., Brooklyn'e. Šio skyriaus narės prašomos visos susirinkime dalyvauti.

O. Valaitienė, koresp.

3 KALĖJIMO SARGAI LAIKOMI KALĖJIME

Trys Queens County kalėjimo sargai laikomi po 1.000 dolerių kaucija kiekvienas, kaltinami vieno savo laiku buvusio kalėjimo kalinio sumušimu. Jaunas Kloberg buvo pripažintas kaltu už pergreitą važiavimą ir buvo nuteistas \$10 baudos, kadangi jis negalėjo uždėtos baudos sumokėti, buvo nuvestas kalėjiman. Jam pareiškus norą pamatyti kalėjimo viršininką, trys sargai jį sumušė.

Clement Voketaitis ADVOKATAS

50 COURT STREET, Brooklyn, N. Y. Tel.: Triangle 5-3622 168 GRAND STREET, Tel.: Evergreen 8-7179

K. Kulboko lankymo valandos

Kaip jau buvo VIENYBĖJE pranešta, kad mūsų gerasis prietelius ligonis Kazys Kulbokas tapo perkeltas į kitą ligoninę. Randasi Mary Immaculate ligoninėje, 152-11 89th Ave., Jamaica, kambarys 616.

Buvo pranešta, kad ligonį galima aplankyti nuo 1 iki 2 val. popiet. Pasirodo, kad lankymo valandos yra nuo 2 iki 3 popiet ir nuo 7 iki 8 val. vakare. Taigi, lankantieji prašomi šių valandų prisilaikyti.

Ligones Kazio draugai ir pažįstamieji prašomi jį aplankyti, kur suteiksite jam malonumo pabūvoti su juo valandėlę.

NOREJO NUSIZUDYTI IŠGERDAMA JODINO

Pereitą sekmadienį, 19 d. vasario, Williamsburgh Bridge Plaza aikštėje nežinoma jauna mergina nuėjusi į moterų išeinamąją vietą, paėmus bonkute

HAVEMEYER 8-0259 RALPH KRUCH FOTOGRAFAS 65-23 GRAND AVENUE MASPETH, N. Y.

LIETUVISKA RESTAURACIJA BAR & GRILL

Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotos degtinės, vyno ir gero alaus. Lietuviškas kumpis, rūkyti kiltbasai ir kopūstai galima gauti kasdien.

Joseph Zeidat, savininkas 411 GRAND STREET Brooklyn, N. Y.

Michael Akielis, Jr.

Laidotuvių Direktorius 195 Adams St., Newark, N. J. Tel. Market 3-5357

BROOKLYN LABOR LYCEUM

SALE IR PARKAS Vedėjas J. H. HOFMANN, 947-959 Willoughby ave BROOKLYN, N. Y.

Didelės ir mažos salės baliams, koncertams, vestuvėms ir susirinkimams. Parkas piknikams ir žaidimams.

Didelė moderniška scena—Moderniški įrengimai — Gražūs kambariai Telefonas STagg 2-3842

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

"TARZANAS IR UZBURTAS MIESTAS"

1. Vieną gražų vidurdienį Tarzanas snūduriuodamas ramiai jojo per Afrikos džiungles sėdėdamas ant didelio dramblio nugaros. Staiga jis išsitiesė ir pradėjo dairytis: jo jautrios šnervės užuodė netoliese Gomangani tautos laukinį žmogų. Ar tas žmogus priešas, ar draugas, Tarzanas nežinojo.

Netrukus išlindo iš krumų taurinis juodukas, kurį pamatęs Tarzanas nurimo ir paklausė: "Kodėl Ogabi vaikščioja čia, o ne savo šalyje?" Ateivis atsakė: "Ogabi prisidėjo prie baltojo dvano (pono) nešikų. Baltasis bvanas pasiuntė Ogabi surasti Tarzaną. Baltasis dvanas nori matyti Tarzaną ūmai!"

"Kur tas baltasis bvanas?" paklausė Tarzanas. "Dideliame kaime Loango!" Tarzanas skubiai atsakė: "Ne!" Jis nemėgo lankytis ne tik Loango, bet ir kituose miestuose, ar baltųjų kolonijose, nešančiose Afrikai civilizaciją. Be to, Tarzanas visiškai nepaisė bet kokio kelevio pakvietimo pasimatyti.

Ogabi pradėjo maldauti: "Baltasis bvanas Lavakas sakė Tarzanui ateit!" Išgirdęs Lavako pavadė Tarzanas nužiugo. "Tarzanas ateis!" susuko jis juodukui Ogabi. Mat kapitonas Lavakas buvo Tarzano didelis draugas. O jei Lavakas nori Tarzano, tad jis bus sugalvojęs kokį nors pavojaus

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje

Angliai! Angliai!

Pirkite Anglius Dabar! LISAUSKO ANGLIŲ CO. 335 Union Avenue, Dabar siūloma pirkti Blue Coal Telefonuokite tuojau EVERGREEN 7-7550 Brooklyn, N. Y.

01/01/ MAN TAI P SKAUDA PEČIŲ MUSKULUS, KAD NET ISSITISTI NEGALIU, PAKENTĖK TRUPUTĮ IKI AŠ VIKRIAI IR PAKANKAMAI IŠTRINSIU SKAUDAMĄ VIETĄ SU PAIN-EXPELLERIU PAMATYSI, KAIP ŪMAI SKAUSMAS PALENGVĖS Naudojamas visame pasaulyje nuo 1867 metų

VINCAS J. DAUNORA APTEKORIUS PUSŠVEIKIS - - - Jauties niekam tikęs—bejėgis? Neturi apetito, biaurūs pūslės skausmai? Rūkštis viduriuose? Galvos skaudėjimai? Jeigu nuo užkietėjimo—vartok DAUNORO STOMACH MIXTURE Tapk sveiku. KAINA TIKTAI VIENAS DOLERIS 229 BEDFORD AVE. KAMPAS NORTH 4TH GATVĖS BROOKLYN, NEW YORK

SALDINIŲ KRAUTUVĖ

Didelis pasirinkimas geriausių saldinių dėžėse iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldinių ir iš LIETUVOS

Namie gaminti ledai (Ice Cream)

Geriausi užkandžiai

ALUS IS KRANO IR BONKUTĖMIS

JUOZAS GINKUS

495 Grand Street, Brooklyn, N. Y. EVERGREEN 4 7142

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA 231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. KOPLYCIOS LAIDOTUVĖMS Tel. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS (BIELIAUSKAS) 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. NOTARY PUBLIC Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS (ARMAKAUSKAS) 423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. EVERGREEN 7-4335 Kopyčia Laidotuviams

ESTATE of A. J. VALANTIEJUS T. FRED LEFEVRE, Manager 54-41 72nd STREET, MASPETH, L. I., N. Y. Telephone NEWton 9-4464 & Michigan 2-1717

ESTATE OF BARRY P. SHALINS (SALINSKAS) 84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuviams

A. RODZEVICZ (A. Radzevičius) Tel.: Stagg 2-4409 402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Phone STagg 2-0783 Night HAVEMEYER 8-1158

JOSEPH LE VANDA NOTARY PUBLIC 337 UNION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalsams